

**TO JEST
WOLONTARIAT**

To jest wolontariat

Raport z badania „Kodeks kluczowych wartości wolontariatu”

Wrzesień, 2011

Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”
dla Fundacji Dobra Sieć

Spis treści

Tło badania

- Cele badania
- Metodologia
- Grupy objęte badaniem
- Mapa badania

Oblicza wolontariatu w Polsce

- Wolontariusze seniorzy
- Wolontariat na rzecz przyrody i zwierząt
- Wolontariat pracowniczy
- Aktywiści miejscy
- Wolontariat studencki
- E-wolontariat

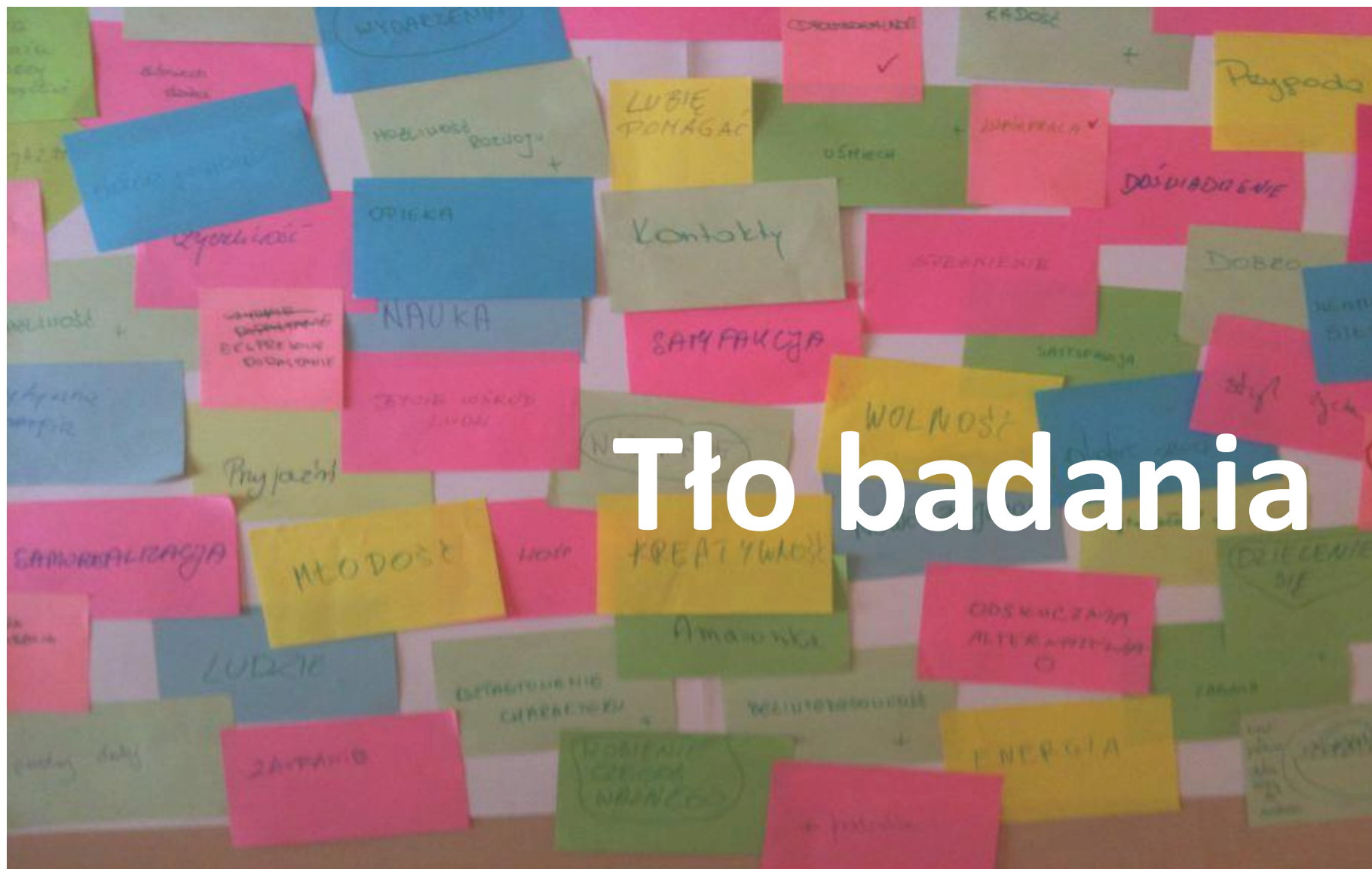
Paliwo wolontariatu

- Radości i korzyści czerpane z wolontariatu
- Trudności i przeszkody związane z wolontariatem

Wizja wolontariatu

- Wprowadzenie
- Wolontariat to bycie z innymi
- Wolontariat to rozwijanie siebie
- Wolontariat to młodość
- Wolontariat to lepszy świat

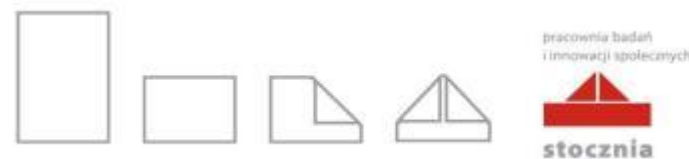
Kodeks kluczowych wartości wolontariatu

To badania

Tło badania

TO JEST
WOLONTARIAT

Badanie zostało przeprowadzone przez Pracownię Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” i stanowi element kampanii „Kluczowe wartości wolontariatu” będącej częścią projektu „Wartości i aktywności wolontariatu i e-wolontariatu”, realizowanego w ramach obchodów Europejskiego Roku Wolontariatu 2011 przez Fundację Dobra Sieć w partnerstwie z Fundacją Orange, Akademią Rozwoju Filantropii w Polsce, Polskim Stowarzyszeniem Pedagogów i Animatorów Klanza, Fundacją Rozwoju Wolontariatu, Centrum Myśli Jana Pawła II.

Celem kampanii jest podniesienie świadomości opinii społecznej na temat wartości i doniosłej roli wolontariatu, jak również promowanie jego różnorodnych form. Raport wpisuje się w to kluczowe zamierzenie poprzez poszerzanie definicji wolontariatu, pokazywanie wielości działań i aktywności mieszczących się w tym pojęciu.

CENTRUM MYŚLI
JANA PAWŁA II

Instytucja Kultury
m.st. Warszawy

Europejski Rok Wolontariatu 2011

Cele badania

- Poznanie oblicza wolontariatu w Polsce, zbadanie różnorodnych form zaangażowania i różnych rodzajów działalności.
- Zrozumienie motywacji, potrzeb i oczekiwań osób, które angażują się w działania wolontariackie.
- Pogłębienie wiedzy o korzyściach płynących z uczestnictwa w wolontariacie z perspektywy osób działających społecznie.
- Dostarczenie wiedzy o trudnościach i problemach wiążących się z zaangażowaniem w wolontariat.
- Wskazanie i opisanie ważnych dla wolontariuszy wartości związanych z ich aktywnością prospołeczną oraz zebranie ich w formie Kodeksu Wartości Wolontariatu.
- Sformułowanie rekomendacji odnośnie optymalnych sposobów komunikacji i promocji wolontariatu w społeczeństwie.

Metodologia

Ze względu na postawione cele, w badaniu przyjęliśmy metodologię jakościową.

- **Wielkość próby:** 20 FGI (*Focus Group Interview*), grupy liczyły od 5 do 18 osób, w sumie rozmawialiśmy ze 180 wolontariuszami
- **Czas trwania każdego wywiadu:** około 120 minut
- **Termin:** czerwiec - sierpień 2011
- **Lokalizacja:** badaniem zostały objęte grupy z terenu całej Polski*

Respondenci*:

- Dyskusje grupowe odbywały się w grupach zróżnicowanych wiekowo i mieszanych wewnątrznie pod względem płci. Kryterium doboru grup do badania stanowił rodzaj działalności wolontariackiej.
- W trakcie badania rozmawialiśmy z wolontariuszami zaangażowanymi w następujące rodzaje działalności: wolontariat akcyjny, przez internet, hospicyjny, szkolny studencki, sportowy, medyczny oraz kompetencyjny. Wolontariat na rzecz osób niepełnosprawnych, ochrony przyrody, na rzecz chorych dzieci oraz dzieci z domów dziecka i kombatantów. Wolontariat wśród seniorów, pracowników korporacji, amazoнок. Wolontariat na rzecz kultury miejskiej, edukacji nieformalnej i na rzecz lokalnych społeczności.

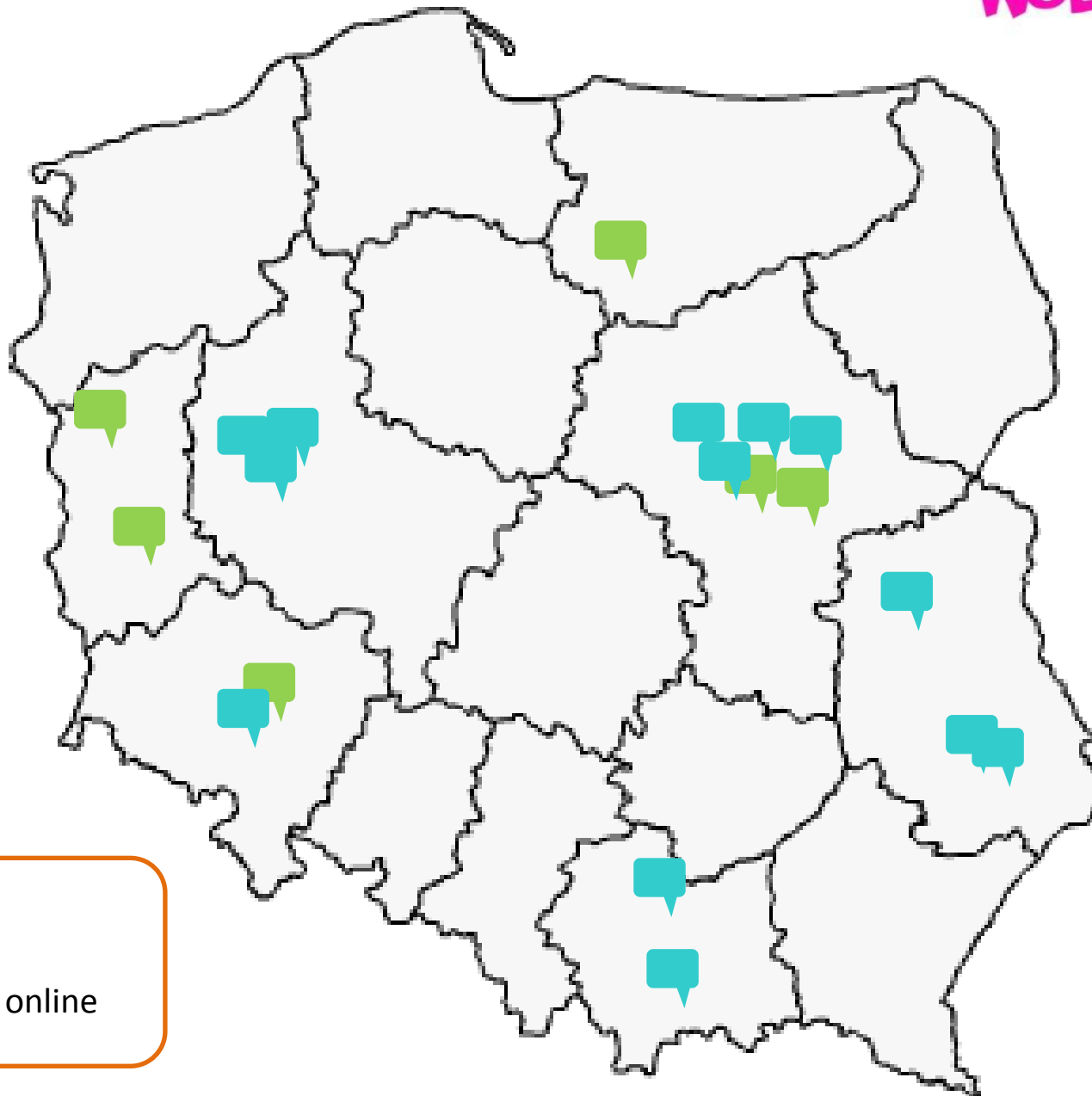
*lista grup objętych badaniem znajduje się na kolejnej stronie

Grupy objęte badaniem

- Centrum Inicjatyw Senioralnych, Poznań
- E – wolontariat (online)
- Fabryka Energii Społecznej, Warszawa
- Fundacja Anny Dymnej Mimo Wszystko, Kraków
- Mali Bracia Ubogich, Poznań
- Młodzieżowe Centrum Informacji i Rozwoju, Wrocław
- PROJEKTOR - wolontariat studencki Lublin i Poznań
- Slot Art Festival, Lubiąż
- Stowarzyszenie Olimpiady Specjalne Polska, Zakopane
- Stowarzyszenie Zamojskie Centrum Wolontariatu, Zamość
- Tatrzański Park Narodowy, Zakopane
- Tłocznia, Warszawa
- Wolontariat pracowniczy (grupa TP i Fundacja Orange, Fundacja Bankowa im. Leopolda Kronenberga,, Provident Polska)
- Wolontariat szkolny (gimnazja, licea) Warszawa

Mapa badania

Oblicza wolontariatu w Polsce

WYDARZENIA
KARDOSE
Przygoda
LUBIĘ
POMAGAĆ
uśmiech
JAKIŚ
DOŚWIADZENIE
NOŻYCE
+
KONTAKTY
OPRĘKA
STĘPIENIE
DOBRO
WOLNOŚĆ
NAUKA
SATYSFAKCJA
Przyjaźń
WYZWANIE
SAMOKWALIFIKACJA
MŁODOŚĆ
LUDZIE
AMAZONKA
ZAPRAWIĆ
ODSKRUCIENIE
ALTERNATYWA

Wolontariusze seniorzy

Kim są?

Pani Ludwika nie pytaliśmy o wiek. Ważne, że w sercu ciągle maj i energia do działania większa niż u niejednej nastolatki. Pani Ludwika od zawsze czuła potrzebę niesienia pomocy innym. Po śmierci męża wybrała się w podróż do Indii. Ubóstwo i nieszczęście miejscowej ludności, które widoczne było tam na każdym kroku, skłoniło ją do refleksji o niesprawiedliwości świata, która występuje przecież nie tylko w dalekich Indiach, ale też w najbliższym otoczeniu. Po powrocie z egzotycznej podróży, swoją potrzebę pomagania zaczęła realizować w poznańskiej filii Stowarzyszenia „Mali Bracia Ubogich”.

Co robią?

Dziś Pani Ludwika realizuje się pomagając na tysiąc sposobów: prowadzi gimnastykę dla osób w swoim wieku (potrafi zrobić szpagat!), organizuje wieczory poezji, gra w przedstawieniach na gościnnych występach w hospicjach i Ośrodkach Pomocy Społecznej, odwiedza samotnych i schorowanych. W zeszłym roku po raz drugi została Miss Trzeciego Wieku. Ciągle podróżuje, za kilka miesięcy wybiera się do Kenii.

Co mówią o wolontariacie?

Wolontariusz to nie dama do towarzystwa, to osoba, która autentycznie wchodzi w problemy człowieka i pomaga jak tylko potrafi, jak nie może sam, to szuka wsparcia gdzie indziej. Bo ta praca jest taka przewspianała, dzięki temu, że to jest praca w zespole, z innymi ludźmi. I nie zawsze mamy uznanie, mimo naszej ciężkiej pracy, bywają rozpaskudzone staruszki, ale to, że komuś pomogłam, że dzięki mnie świat jest choć trochę lepszy, sprawia, że zawsze po „akcji” chodzę rozanielona.

Wolontariat na rzecz przyrody i zwierząt

Kim są?

Leszek studiuje Leśnictwo, kocha góry i przyrodę. Ma 23 lata i w mgnieniu oka rozpoznaje chyba wszystkie rośliny. Pracę magisterską pisze o zależnościach w świecie drzew. Startuje w zawodach sportowego powożenia bryczką. Swoich działań na rzecz przyrody nigdy dotąd nie nazwał wolontariatem, robi po prostu to, co kocha. W Tatrzańskim Parku Narodowym, dzięki programowi wolontariatu ma szansę realizować swoje marzenia, zdobywać niezwykle cenne, praktyczne doświadczenie, a przy tym w tak niebanalny sposób zaliczyć obowiązkowe praktyki studenckie.

Co robią?

Leszek przez miesiąc mieszka razem z innymi wolontariuszami w drewnianych domkach w obozowisku w Dolinie Kościeliskiej na obrzeżach Zakopanego. Codziennie wstaje skoro świt, czeka w kolejce do prysznic, potem razem z innymi wyrusza w góry. To właśnie wolontariusze Tatrzańskiego Parku Narodowego policzyli kozice i niedźwiedzie w polskich Tatrach, to dzięki nim turyści wiedzą jak dojść do Murowańca, to oni wygłaszają prelekcje i oczyszczają przepusty i chodzą tam, gdzie poza nimi, starymi leśnikami i dziką zwierzyną, nie dociera prawie nikt inny.

Co mówią o wolontariacie?

Czy uznajecie się za wolontariuszy?

Raczej nie, mamy przecież za darmo nocleg, zdobywamy doświadczenie, poznajemy fajnych ludzi i mamy za darmo wejścia na teren parku. To nie są też zwykłe praktyki studenckie, nie robimy rzeczy bezsensownych, tylko dowiadujemy się niezwykle dużo. Poza tym najważniejsze jest tu obcowanie z przyrodą i ta satysfakcja, że możemy dla niej zrobić coś pożytecznego.

Wolontariat pracowniczy

Kim są?

Marta od 8 lat pracuje w korporacji. Jest bardzo zajęta żoną i matką dwójki dzieci. Z trudnością wygospodarowuje chwile czasu, które może mieć tylko dla siebie. Jednak, kiedy w firmie pojawiła się możliwość pozyskania funduszy na zrobienie czegoś dobrego, zaczęła intensywnie myśleć, aż w końcu z koleżanką z działu napisały swój projekt. Później znalazło się jeszcze kilka innych osób, które chciały się włączyć. Doświadczenie robienia wspólnie ze współpracownikami czegoś pożytecznego społecznie i innego niż codzienna praca sprawiło, że lepiej się nawzajem poznali, żyli ze sobą i naprawdę polubili.

Co robią?

Zrobiły małe rozeznanie komu, gdzie i w jaki sposób mogłyby się najlepiej przysłużyć. Dzięki przekazanim przez pracodawcę funduszom oraz za sprawą samodzielnie zorganizowanej zbiórki uszczęśliwiły grupkę potrzebujących dzieci. Radość i uśmiech na twarzach obdarowanych maluchów był dla nich największą nagrodą za podjęty wysiłek. Cały czas wymyślają nowe projekty, bo wolontariat wciąga.

Co mówią o wolontariacie?

Początkowo wydawało się nam to proste: mamy pieniądze, wiemy co i konkretnie dla kogo warto za nie zrobić i chociaż w trakcie pojawiły się schody – potrzebne były atesty i ciężko było zorganizować transport - przez moment czuliśmy, że ucieka z nas para, ale wiedzieliśmy, że wzięliśmy na siebie dużą odpowiedzialność, dzieciaki czekały, nie mogliśmy odpuścić. Ale potem i tak zapamiętaliśmy tylko uśmiech tych dzieci, sami czuliśmy wielką, wielką choć to brzmi górnolotnie uskrzydającą radość i chęć by zrobić to jeszcze raz.

Aktywiści miejscy

Kim są?

Jacek jest na pierwszym roku studiów. Interesuje się fotografią i uwielbia swoje miasto – Warszawę. Niemalże każdą wolną chwilę poświęca na działanie na rzecz aktywizacji jej mieszkańców. Jego przygoda z wolontariatem zrodziła się z poczucia niesprawiedliwości i chęci zmieniania otaczającej go rzeczywistości na lepsze. Kiedy chodził jeszcze do szkoły podstawowej, spostrzegł, że samorząd szkolny nie funkcjonuje tak, jak powinien – nie dba wystarczająco o interesy uczniów. Postanowił więc wziąć sprawy w swoje ręce i doprowadził do przeprowadzenia nowych wyborów do samorządu. W rezultacie stanął na jego czele. Jacek, opowiadając tę historię nie jest pewien, czy pracę w samorządzie szkolnym można uznać za wolontariat. Dziś też raczej nie nazywa siebie wolontariuszem, woli mówić o sobie: działacz społeczny, ochotnik, społecznik, aktywista, bo jego zdaniem wolontariat to pojęcie pełne stereotypowych skojarzeń.

Co robią?

Działają w grupie i spędzają ze sobą mnóstwo czasu. Sami wymyślają projekty i próbują zdobywać na nie finansowanie. Aktywizują młodych mieszkańców stolicy, namawiają ich do włączania się i przekonują, że to od nich zależy, jak wygląda ich otoczenie. Ich projekty to najczęściej akcje w przestrzeni miejskiej, dzięki którym warszawiacy poznają lepiej swoje miasto i chętniej biorą udział w zmienianiu go na lepsze. Starają się oddziaływać na ludzi poprzez kulturę w bardzo różnych jej odślonach: od akcji streetartowych aż po wykłady prowadzone przez ekspertów i wykładowców akademickich.

Co mówią o wolontariacie?

Wolontariat, jak ja go rozumiem, to działalność do której nie jest się przymuszonym i takie działanie w odpowiedzi na potrzeby. Z korzyściami niefinansowymi, ale równie ważnymi. Wolontariat to też jakby styl życia, bo to bardzo, bardzo ważny element mojej tożsamości, taka plakietka jakby. Ale niestety często jest tak, że organizacje, jak do nich przychodzisz jako wolontariusz, to nie mają na ciebie pomysłu, nie są przygotowane i wtedy ludzie się szybko zrażają. Dlatego wolę być aktywistą i sam decydować o tym, co będę robił, niż wolontariuszem, który tylko wykonuje polecenia.

Wolontariat studencki

Kim są?

Paweł od niedawna jest wolontariuszem, wciągnął się w ostatnie wakacje – pojechał z ciekawości i dlatego, że jechało dużo jego znajomych z roku. Wszyscy studiują geografię i największą frajdę sprawia im podróżowanie i зараżanie swoimi pasjami innych. Kumple Pawła z podwórka na początku nie wierzyli, jak opowiadał im, że został wolontariuszem, to nie pasuje do didżeja i grafficiarza, mówili.

Co robią?

Po pierwszych wolontariackich doświadczeniach, kiedy prowadził warsztaty podróżnicze dla dzieciaków w podstawówce pod Poznaniem, wpadł na pomysł, że warsztaty mogą dotyczyć praktycznie wszystkiego. Czemu nie miałyby razem ze swoją starą ekipą pokazać dzieciakom jak fajnym i rozwijającym zajęciem jest robienie graffiti. Dzięki programowi studenckiego wolontariatu łatwo zdobyli potrzebne materiały (spraye, szablony) i zgodę władz osiedla na wykorzystanie muru oraz dyrekcji szkoły na przeprowadzenie cyklu zajęć ze street artu. Mają poczucie, że robią coś dobrego nie tylko dla grupki uczniów, ale też mieszkańców swojej dzielnicy, wszystkich fanów i graffiti, ale przede wszystkim dla siebie – świetnie się przy tym bawią i szlifują swoje umiejętności rysunkowe.

Co mówią o wolontariacie?

Początkowo wydawało się nam to proste: mamy pieniądze, wiemy co i konkretnie dla kogo warto za nie zrobić i chociaż w trakcie pojawiły się schody – potrzebne były atesty i ciężko było zorganizować transport - przez moment czuliśmy, że ucieka z nas para, ale wiedzieliśmy, że wzięliśmy na siebie dużą odpowiedzialność, dzieciaki czekały, nie mogliśmy odpuścić. Ale potem i tak zapamiętaliśmy tylko uśmiech tych dzieci, sami czuliśmy wielką, wielką i choć to brzmi górnolotnie uskrzydającą radość i chęć by zrobić to jeszcze raz.

E - wolontariat

Kim są?

Martyna jest mamą dwójki dzieci, mieszka w niewielkiej miejscowości i pracuje w sekretariacie lokalnej przetworni. Kilka lat temu, razem z przyszłym mężem poświęcili parę dobrych miesięcy na znalezienie aktu urodzenia babki po kądzieli. Nie sądziła, że przeszukiwanie starych parafialnych dokumentów tak bardzo ją wciągnie.

Co robią?

Niektórzy rozwiązują krzyżówki, inni robią przetwory, Martyna, jak tylko znajdzie 2 – 3 godziny wolnego siada w swoim pokoju, łączy się z internetem i działa. Jest jedną z e-wolontariuszek zajmującą się indeksacją parafii. To dzięki nim, wielu ludzi wpisując swoje nazwisko w internecie ma szansę dowiedzieć się poznać historię swojej rodziny, dowiedzieć się kim byli jego przodkowie.

Co mówią o wolontariacie?

Do mojej wioski rzadko docierają ogólnopolskie akcje, takie o których słyszy się w telewizji, jesteśmy tu tak trochę z dala od wszystkiego. A internet pozwala mi być bliżej świata i wydarzeń a do tego mogę pomagać innym. Przy okazji poznałam wielu ludzi pomagających w sieci, przyjaźnimy się i czasem gadamy przez skype'a. To od nich dowiedziałam się, że to co robię, to e-wolontariat. To trochę obce i dla niektórych w moim otoczeniu dziwne słowo, ale ja je lubię.

Paliwo wolontariatu

Radości i korzyści czerpane z wolontariatu: **wprowadzenie**

Dobrowolne, bezinteresowne działania rodzą się z naturalnych i powszechnych ludzkich potrzeb: potrzeby przynależności, chęci bycia użytecznym, czy sprawczym. Szczególnie ważne we współczesnym świecie, w którym rwą się dawne więzi i obumierają tradycyjne wspólnoty – nawet rodzina – jest dążenie do tego, żeby być potrzebnym, dostrzegalnym, ważnym dla kogoś; żeby mieć swoją rolę w świecie. **Wolontariat jest więc wartościowy i przynosi korzyści nie tylko „odbiorcom”, ale też i „dawcom”. Móc dać coś komuś – nic nie daje więcej radości.***

Radości i korzyści czerpane z wolontariatu

**TO JEST
WOLONTARIAT**

POSZERZANIE HORYZONTÓW

Robienie niecodziennych rzeczy
Podróżowanie

Realizowanie pasji
Rozwój zainteresowań

Zdobywanie doświadczenia

Przydatne kontakty

**KORZYŚCI
ZAWODOWE**

ATRAKCYJNE SPĘDZANIE CZASU

Uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych

Poznanawanie ciekawych ludzi

Zabawa

Przynależność

Solidarność

Sprawianie innym radości

Bycie pożytecznym

Rozwiązywanie doskwierających nam samym problemów

Czynienie dobra

DOWARTOŚCIOWANIE

BYCIE Z INNYMI

Przyjaźń

Poznanawanie ludzi podobnych do mnie

**ZMIENIANIE
ŚWIATA NA
LEPSZE**

Przynoszenie ulgi

Radości wolontariatu

Wypowiedzi wolontariuszy

Mnie bardzo miła sprawa spotkała, bo mój wnuk powiedział tak: 'Czy ty podróżujesz?' 'Tak' 'A malujesz?' 'Tak' 'A tańczysz?' 'Tak' 'A jesteś w wolontariacie?' 'Tak'. I mówi: 'Wiesz co, ty jesteś nie tylko najmądrzejszą babcią w całym świecie, ale i najmądrzejszym człowiekiem'. I to mnie ogromnie podniosło na duchu. (wolontariuszka Stowarzyszenia Mali Bracia Ubogich)

Ta praca jest jeszcze taka przewspaniała, jeśli człowiek widzi, że jest w takim zespole. To nie jestem ja jeden, który porządnie pracuje, ale są też i inne osoby. Tu nie ma tak, że każdy sobie, oddzielnie, my się uzupełniamy. (wolontariusz Zamojskiego Centrum Wolontariatu)

Moja podopieczna skończyła liceum, chociaż żadne z jej rodzeństwa nie skończyło. Więc to jest też taki moment dla mnie, że ....WOW! ROBIĘ COŚ WAŻNEGO. (wolontariuszka, wolontariat szkolny)

Wielką satysfakcją i tym, co najbardziej wkręca jest nie tyle wdzięczność osób, którym pomagamy, ale sama świadomość, że zrobiliśmy kawał dobrej roboty (wolontariat pracowniczy, Grupa TP)

Trudności i przeszkody związane z wolontariatem: wprowadzenie

Z zaangażowaniem w działalność wolontariacką wiążą się także pewne negatywne aspekty. Z perspektywy wolontariuszy, te najsilniej odczuwane nie wynikają wcale – jak skłonni jesteśmy automatycznie, za sprawą różnych stereotypów sądzić – z ciężkiego, pełnego poświęceń charakteru wykonywanych w wolontariacie zadań. Największych trudności dla popularyzacji wolontariatu nasi rozmówcy upatrywali w nieprzygotowaniu organizacji do pracy z nimi, poczynając od niedostatecznej informacji, mało przyciągających, wąsko zakrojonych działaniach komunikacyjnych (pod względem adresata, kanałów dotarcia, bogactwa przekazu), na nieumiejętności zagospodarowania potencjału wolontariuszy kończąc.

Trudności i przeszkody związane z wolontariatem

**TO JEST
WOLONTARIAT**

BRAK SZACUNKU DLA WOLONTARIATU

Poczucie bycia wykorzystywanym

Brak wdzięczności za wykonaną pracę

Brak szacunku dla wykonywanej pracy

Brak uznania ze strony otoczenia

Bycie posądzanym o działanie dla własnej korzyści

**ZŁE SKOJARZENIA OBECNE
U CZĘŚCI SPOŁECZEŃSTWA**

NIEDOSTATECZNE PRZYGOTOWANIE ORGANIZACJI DO PRACY Z WOLONTARIUSZAMI

Konieczność ponoszenia dodatkowych kosztów finansowych

Mała ilość informacji odnośnie możliwości zaangażowania się w działania

Chwile zwątpienia

Konieczność wykonywania zadań niedostosowanych do umiejętności

Robienie rzeczy nieciekawych, niedopasowanych do charakteru, zainteresowań, umiejętności

**BARIERY WYNIKAJĄCE Z
TRUDNEGO DO ZAAKCEPTOWANIA
CHARAKTERU ZADAŃ**

Trudności i przeszkody związane z wolontariatem: wypowiedzi wolontariuszy

TO JEST
WOLONTARIAT

Nie zawsze mamy uznanie, mimo naszej bardzo ciężkiej pracy. Ale ja się tym nigdy nie przejmuję. Bo to bywa tak, że jeżeli komuś oddamy absolutnie wszystko, i duszę i serce, to nie zawsze otrzymamy wdzięczność. (wolontariuszka, Centrum Inicjatyw Senioralnych)

Jest cała masa stron dotyczących wolontariatu potem się okazuje, że idzie się sprawdza adres, już dawno takich organizacji nie ma, nikt nie zmienia stron. Pic na wodę, fotomontaż. (wolontariuszka, Stowarzyszenie Mali Bracia Ubogich)

Wolontariusz nie może dopłacać do tego interesu, bo wtedy przestaje być wolontariuszem staje się mecenasem, sponsorem. (wolontariusz programu PROJEKTOR)

Wizja wolontariatu

Wizja wolontariatu: wprowadzenie

Wizja wolontariatu, to sposób myślenia i rozumienia tego zagadnienia przez samych wolontariuszy. Jak go widzą, na czym polega, dlaczego jest ważny dla nich i dla otaczającego ich świata.

Najczęściej pojawiające się wypowiedzi zostały zgromadzone podczas badania za pomocą techniki generowania chmury skojarzeń.

Uczestnicy wywiadów grupowych wykonywali ćwiczenie warsztatowe, w którym na samoprzylepnych karteczkach wypisywali możliwie dużo skojarzeń, które pojawiają się w ich głowach na hasło „wolontariat”. Proszeni byli o wypisanie wszystkich przychodzących na myśl odczuć, emocji, zapisanych hasłowo wspomnień i skojarzeń takich jak kolory, tytuły książek i filmów.

Poniższe slajdy są ilustracją graficzną dokumentującą przebieg tego ćwiczenia we wszystkich badanych grupach.

Na następnym slajdzie zgromadzone zostały najczęściej pojawiające się skojarzenia, które następnie skategoryzowane zostały przez nas w hasła o bardziej uogólnionym znaczeniowo zakresie. Większa czcionka oznacza częściej pojawiające się skojarzenia, mniejsza natomiast te rzadziej występujące.

Chmura skojarzeń ze słowem wolontariat

TO JEST
WOLONTARIAT

Wolontariat to bycie z innymi

TO JEST
WOLONTARIAT

LUDZIE

WSPÓŁPRACA ✓

CIEPŁO

BYĆ
BLIŻEJ

Przyjaźni

BYCIE WŚRÓD
LUDZI

Wolontariat to rozwijanie siebie

TO JEST
WOLONTARIAT

SAMOREALIZACJA

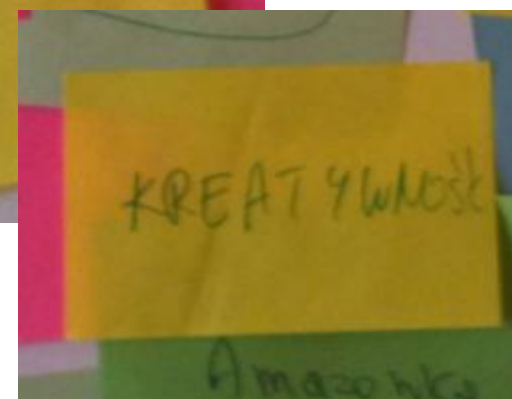
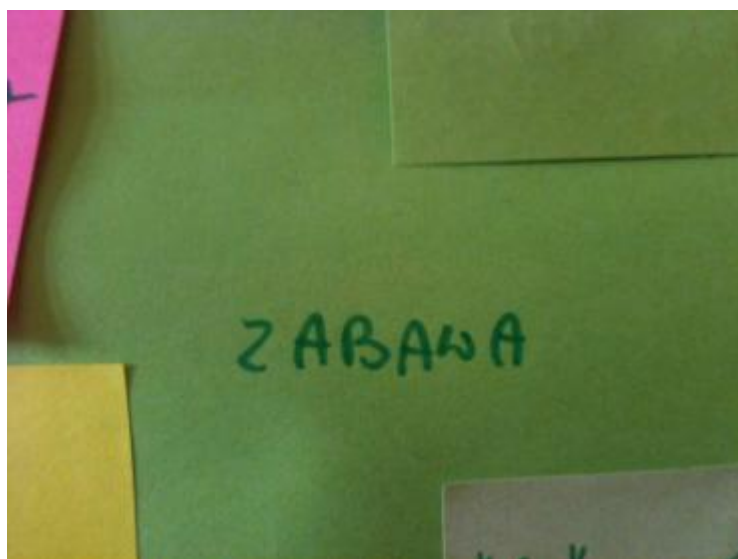
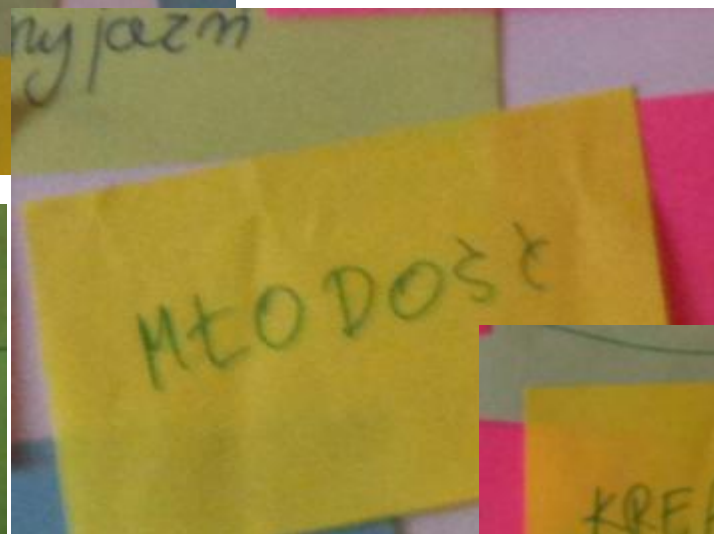
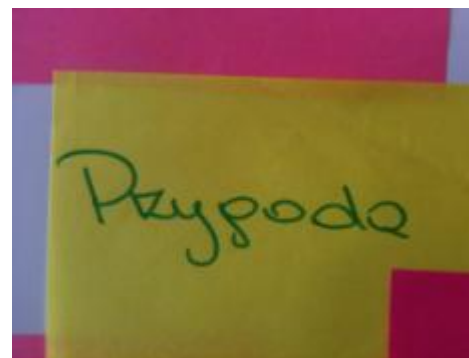
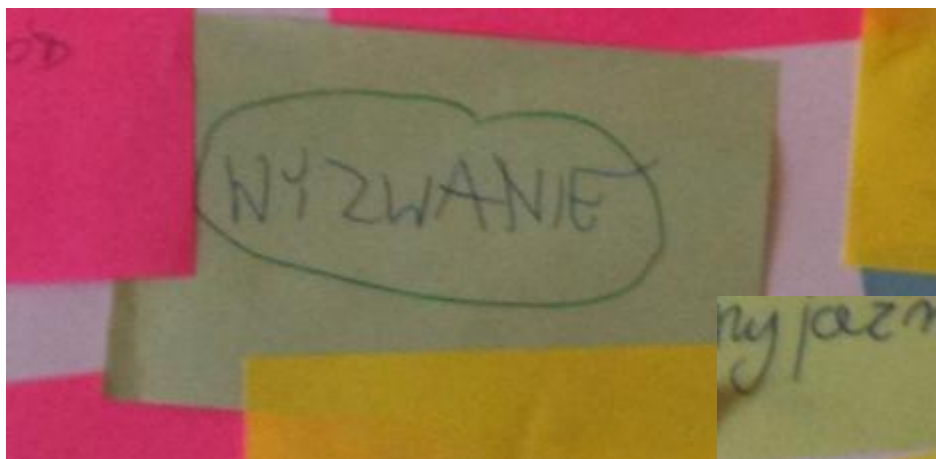
ODPOWIEDZIALNOŚĆ

NAUKA

MOŻLIWOŚĆ
ROZWOJU
+

Wolontariat to młodość

TO JEST
WOLONTARIAT

Wolontariat to lepszy świat

TO JEST
WOLONTARIAT

dzierżawość

DZIELENIE
SIĘ

ZAUFANIE

Dobre serce

WOLNOŚĆ

**Kodeks kluczowych
wartości
wolontariatu**

Kodeks wartości wolontariatu

Życzliwość

TO JEST
WOLONTARIAT

Wiara w ogólnoludzką, wzajemną serdeczność, dawane i powracające do nas dobro, przekonanie o tkwiącej w każdym z nas, naturalnej i po prostu „ludzkiej” życzliwości, przejawiającej się w najprostszyc, ciepłych odruchach wobec innych osób i świata jako takiego to prawdziwa istota wolontariatu. Jego kwintesencja.

Chyba taka jest natura człowieka, że jeżeli komuś pomoże to czuje się z tym dobrze. To samo takie poczucie, że to jest coś dobrego

Kodeks wartości wolontariatu

Bycie z innymi

Choć bycie wolontariuszem nie zawsze oznacza działanie w grupie, nie zawsze też dotyczy konkretnych osób, niezależnie jednak od swej formy zawsze **staje się źródłem poczucia więzi z innymi, wspólnoty celów, przynależności do grupy.** Dla młodych ludzi wolontariat to często przede wszystkim okazja do poznawania innych, otwartych na świat osób, dla starszych – bardzo często jedna z niewielu sposobności kontaktu z innymi.

My wyznajemy tutaj podobne wartości i tworzymy zwartą grupę. Pomimo tego, że nie wszyscy się dobrze znają, to czuć taką więź, rodzinną atmosferę. Chyba każdy tu to tak odczuwa.

Kodeks wartości wolontariatu

Samorealizacja

Wolontariat to w skali naszego życia, wyjątkowa dziedzina swobodnej, dowolnej i całkowicie dobrowolnej aktywności. To sposobność angażowania się w działania, których istotą jest realizacja personalnie ważnych potrzeb, celów i zamierzeń, rozwój, dawanie wyrazu swoim pasjom, przekonaniom. **Działania te przynoszą jednak szczególną satysfakcję, ponieważ ich efektem jest wywoływanie pozytywnej zmiany w świecie.**

Przygotowuję zajęcia, robię to z pełną pasją i widzę oddźwięk u ludzi. To mi się bardzo podoba.

Bo kiedyś chciałam być nauczycielką i nigdy nią nie zostałam. W tej chwili mogę spełniać się w tej roli, której nigdy dotąd nie odgrywałam.

Kodeks wartości wolontariatu

Energia

TO JEST
WOLONTARIAT

Motor do działania, para, siła napędowa i cudowne, nigdy nie kończące się paliwo powracające do nas w sprzężeniu zwrotnym – to metafory pojawiające się w rozmowach o wolontariacie najczęściej. **Zaangażowanie na rzecz ważkich spraw, ludzi w potrzebie opisywane jest jako zastrzyk energii**, która odmładza, „nakręca”, dodaje sił i skrzydeł. Sprawia, że wolontariat staje się pozytywnym uzależnieniem.

*Coś co daje energię do wszystkiego innego.
Energia z ludzi, ze wspólnego działania, z robienia
czegoś ciekawego, to siła napędowa na wszystko.*

Kodeks wartości wolontariatu

Kariera

TO JEST
WOLONTARIAT

Wolontariat jest okazją do zdobywania cennych doświadczeń zawodowych, działania w obszarach stanowiących pasję, zdobywania wprawy, rozeznania, kompetencji, a także cennych kontaktów, które mogą przerodzić się w realne korzyści w postaci ciekawych kroków w karierze zawodowej.

Dzięki temu, że tu jestem mam jedyną w swoim rodzaju okazję. Nie miałbym takiej możliwości gdzie indziej. Tutaj na porządku dziennym są rozmowy z leśniczymi – można się dużo ciekawych rzeczy od nich dowiedzieć. To praktycy. Tego nie dowiem się w czasie studiów na uczelni.

Kodeks wartości wolontariatu

Dowartościowanie

TO JEST
WOLONTARIAT

Wolontariat jest wartościowy ponieważ za jego sprawą realne korzyści przynoszone są nie tylko „odbiorcom”, ale także – „dawcom”. **Móc dać coś komuś, być potrzebnym, dostrzegalnym, ważnym dla kogoś, to dążenia odczuwane przez każdego z nas, szczególnie ważne we współczesnym świecie.**

Można wiele mówić, ile wolontariat daje, że to jest taka ideologia i piękne ideały, ale to też pomaga mi samej uwierzyć, że ja jestem coś warta. Bo to nie tylko ta osoba dostaje, ale myślę, że ja sobie też czerpię dużo z tej pomocy – dla siebie.

Kodeks wartości wolontariatu

Odpowiedzialność

Choć w powszechnym dyskursie o życiu, odpowiedzialność często pojawia się jako problem, ciężar, to w kontekście wolontariatu nabiera innego, zdecydowanie pozytywnego znaczenia. Bycie odpowiedzialnym za czynienie rzeczy dobrych, okazja do uczestniczenia w ważnych wydarzeniach, radzenie sobie – o własnych siłach – ze skomplikowanymi problemami. **Taka odpowiedzialność, za siebie, za innych, za swoje zadanie przynosi ogromną satysfakcję.**

To jest też jednak odpowiedzialność. Nie rodzaj zajawki, że: 'teraz będę dobra, a później zobaczymy'. Jak się już nakłada na siebie obowiązki, to trzeba w tym wytrwać. I tak powinno być.

Kodeks wartości wolontariatu

Wartościowy czas

TO JEST
WOLONTARIAT

Wolontariat daje okazję do robienia rzeczy niezwykłych, nowych, czasami diametralnie wprost różnych od codziennej rutyny. Stawia nas w nowych rolach, daje okazję poznawania świata, otwierania oczu na nowe sprawy. Daje też niezwykłą satysfakcję i pewność, że będąc tu i teraz, działając, pomagając – robię coś pożytecznego. Jest to wartościowy czas.

Miałam dużo wolnego czasu i poczucie, że nie wykorzystuję go dobry sposób. Stwierdziłam, że fajnie byłoby po prostu pomóc innym osobom, a przy okazji rozwijać się w taki niekonwencjonalny sposób.

Kodeks wartości wolontariatu

Dobrowolność

To jedna z pierwszych przywoływanych poprzez skojarzenia wartości związanych z wolontariatem.

Dobrowolność oznacza działanie płynące z czystej chęci zaangażowania się w jakąś sprawę, bycia potrzebnym, sprawienia innym radości, przyniesienia ulgi, spróbowania swoich sił w mierzeniu się z dostrzeżonym w świecie problemem.

To jest wolność wyboru tego, co zrobię ze sobą i ze swoim wolnym czasem i wolność wyboru tego, co będę robić z tymi nowymi ludźmi i co im ciekawego pokażę.

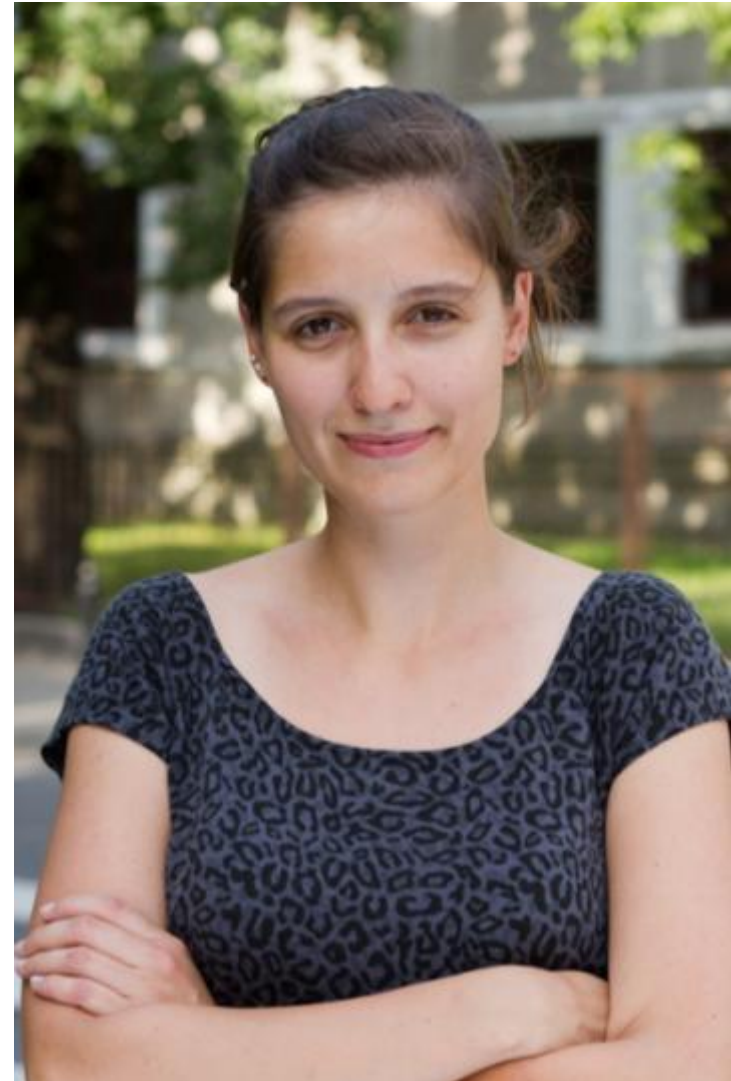

Kodeks wartości wolontariatu

Poczucie bycia kimś wyjątkowym

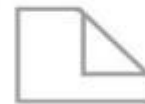
Wolontariat daje poczucie spełnienia, satysfakcji, przynosi radość czynienia dobra, wykorzystywania swojego potencjału dla mądrych, ważnych celów. Siłę i specyfikę tych odczuć znać mogą tylko osoby, które choć raz poczuły je na własnej skórze. Właśnie dlatego wolontariat to bycie wśród osób, które coś łączy, które mają pewną unikalną wiedzę o świecie. O tym, że nawet najdrobniejsze odruchy dobra mają znaczenie. **Że robiąc coś dobrego jesteśmy pożyteczni i ważni – dla innych osób, dla różnych spraw, dla świata.**

To było fajne bycie taką Panią dla tych dzieci. Poczułam, że jestem dla nich kimś dorosłym, ważnym i to było strasznie fajne uczucie.

**TO JEST
WOLONTARIAT**

pracownia badań
i innowacji społecznych

stocznia

Przygotowanie:

Kaja Dziarmakowska

Julia Olesińska

Konsultacja merytoryczna:

Prof. Anna Giza-Poleszczuk

Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”

dla

Fundacji Dobra Sieć

Kampania „Kluczowe wartości wolontariatu” realizowana jest w ramach Projektu „**Wartości i aktywności wolontariatu i e-wolontariatu**”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. Unia Europejska nie ponosi żadnej odpowiedzialności za działania i treści wchodzące w skład Projektu.